

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUTORIŲ TEISIŲ IR GRETUTINIŲ TEISIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1185 2, 17, 20, 20¹, 25,
72³⁰ IR 106 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2025 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. **Elektroninės spaudos leidėjas** – ekonominę veiklą paslaugų teikimo srityje vykdančys fizinis asmuo arba juridinis asmuo ar kita organizacija, juridinio asmens ar organizacijos filialas, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta arba buveinė ar pagrindinė verslo buvimo vieta yra Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje ir kurių iniciatyva bei kuriems vadovaujant buvo išleistas elektroninis spaudos leidinys, įskaitant naujienų leidėjus ar naujienų agentūras, kai jie skelbia elektroninius spaudos leidinius.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 18 dalį ir ją išdėstyti taip:

„18. **Igaliotasis subjektas** – juridinis asmuo ar kitas subjektas, kuris valstybės įgaliotas nesiekiant pelno teikti skaitymo negalią turintiems asmenims švietimo, mokymo, adaptuoto skaitymo ar susipažinimo su informacija paslaugas. Igaliotasis subjektas taip pat gali būti viešoji įstaiga arba kitą juridinio asmens teisinę formą turinti ne pelno organizacija, kuriai šių paslaugų teikimas yra viena iš pagrindinių jos veiklos sričių, institucinių įsipareigojimų ar dalis jos viešojo intereso uždavinių (pvz., bet kokio tipo biblioteka, švietimo įstaiga, kita ne pelno organizacija).“

3. Pripažinti netekusia galios 2 straipsnio 36 dalį.

4. Pakeisti 2 straipsnio 42 dalį ir ją išdėstyti taip:

„42. **Prieinamos formos kopija** – alternatyviu būdu ar forma pateikta kūrinių ar kito objekto kopija, suteikianti galimybę skaitymo negalią turinčiam asmeniui susipažinti su kūriniu ar kitu objektu taip, kaip su juo susipažintų negalios neturintis asmuo, bet nepažeidžianti kūrinių ar kito objekto vientisumo.“

5. Papildyti 2 straipsnį nauja 46¹ dalimi:

„46¹. **Skaitymo negalią turintis asmuo** – neregys; asmuo, dėl regėjimo sutrikimo, kurio neįmanoma sumažinti, nepajėgiantis skaityti spausdintų kūrinių iš esmės taip, kaip tokio sutrikimo neturintys asmenys; asmuo, dėl suvokimo negalios ar skaitymo sutrikimų nepajėgiantis skaityti spausdintų kūrinių iš esmės taip, kaip tokios negalios ar sutrikimų neturintys asmenys; asmuo, dėl fizinės negalios nepajėgiantis laikyti ar vartyti leidinio arba sutelkti žvilgsnio ar judinti akių taip, kad galėtų skaityti.“

2 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 17 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta perpardavimo teisė trečiųjų šalių autoriams ar jų teisių paveldėtojams Lietuvos Respublikoje taikoma tik tuo atveju, jeigu trečiosios šalies, kuriai priklauso autorius ar jo teisių paveldėtojas, įstatymai numato perpardavimo teisę Lietuvos Respublikos ir kitų Europos ekonominės erdvės valstybių autoriams ir jų teisių paveldėtojams.“

3 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20 straipsnio 7 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) kai tuščios laikmenos ir įrenginiai yra įsigyti asmenų su negalia, kaip jie suprantami pagal Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą, reikmėms;“.

4 straipsnis. 20¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20¹ straipsnio 6 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

2) kai reprografijos įrenginiai yra įsigyti asmenų su negalia, kaip jie suprantami pagal Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą, reikmėms;

5 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 25 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„25 straipsnis. Kūrinių ar kitų objektų panaudojimas skaitymo negalią turintiems asmenims skirtais būdais

1. Be kūrinio autoriaus ar kito šio kūrinio autorių teisių subjekto leidimo ir be autorinio atlyginimo, tačiau nurodžius, jeigu tai įmanoma, naudojamą šaltinį ir autoriaus vardą, leidžiama nekomerciniais tikslais, teisėtai išleista ar viešai paskelbtą kūrinių atgaminti, išleisti, adaptuoti ir viešai skelbti, įskaitant padarymą viešai prieinamu kompiuterių tinklais (internete), jeigu tuo kūriniu galės naudotis ir prieigą prie jo turės tik skaitymo negalią turintys asmenys, išskyrus atvejus, kai tie kūriniai buvo specialiai sukurti šiam tikslui.

2. Lietuvos Respublikoje įsteigtiems įgaliotiesiems subjektams leidžiama šio straipsnio 1 dalyje nustatyto apribojimo tikslais atgaminti kūrinius ar kitus objektus padarant prieinamos formos kopijas ir viešai jas skelbti, įskaitant padarymą viešai prieinamomis kompiuterių tinklais (internete), platinti ir teikti panaudai skaitymo negalią turintiems asmenims ar kitiems įgaliotiesiems subjektams visose Europos ekonominės erdvės valstybėse. Lietuvos Respublikoje esantys skaitymo negalią turintys asmenys ir įgaliotieji subjektai gali gauti prieinamos formos kopijas kūrinius iš bet kurioje Europos ekonominės erdvės valstybėje įsisteigusio įgaliojojo subjekto. Siekiant tikslų, nurodytų šioje dalyje, įgaliojamam subjektui leidžiama atgaminti šių kūrinių ar kitų objektų prieinamos formos kopijas – knygų, žurnalų, laikraščių, periodinių leidinių ar kito pobūdžio rašto, ženklų, įskaitant natas, formos kūrinių ir susijusių iliustracijų bet kokioje laikmenoje, įskaitant garso formą (pvz., garsinės knygos) ir skaitmeninę formą.

3. Sutartys, trukdančios atlikti šio straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus, negalioja.

4. Įgaliotasis subjektas, įsisteigęs Lietuvos Respublikoje ir užsiimantis šio straipsnio 2 dalyje nurodyta veikla, laikydamasis galiojančių asmens duomenų tvarkymo taisyklių, turi:

1) užtikrinti prieinamos formos kopijų platinimą, viešą paskelbimą ar prieigą prie jų tik skaitymo negalią turintiems asmenims ar kitiems įgaliotiesiems subjektams;

2) imtis tinkamų priemonių atgrasyti nuo prieinamos formos kopijų atgaminimo, platinimo, viešo paskelbimo ar jų padarymo viešai prieinamų neturint tam leidimo;

3) kruopščiai tvarkyti kūrinius ar kitus objektus ir jų prieinamos formos kopijas, fiksuojant tvarkomąjį darbą (duomenų rinkimą, įrašymą, rūšiavimą, saugojimą ir kita);

4) savo interneto svetainėje ar kitais viešą prieigą užtikrinančiais būdais skelbti ir atnaujinti informaciją apie šios dalies 1, 2 ir 3 punktuose numatytų išipareigojimų vykdymą;

5) skaitymo negalią turinčių asmenų, kitų įgaliotųjų subjektų ar teisių turėtojų prašymu pateikti informaciją, kokias prieinamos formos kopijas ir formas jis turi, taip pat įgaliotųjų subjektų, su kuriais jis keitėsi prieinamos formos kopijomis, pavadinimus ir kontaktinius duomenis.

5. Vyriausybės įgaliota institucija savo interneto svetainėje viešai skelbia Lietuvos Respublikoje įsisteigusių įgaliotųjų subjektų, užsiimančių šio straipsnio 2 dalyje numatyta veikla, sąrašus. Šią informaciją Vyriausybės įgaliota institucija taip pat teikia Europos Komisijai – viešam skelbimui centriniame informaciniame punkte.

6. Vyriausybės įgaliota institucija nustato tvarką, numatančią keitimąsi kūrinių ar kitų objektų prieinamos formos kopijomis skaitymo negalią turinčių asmenų labui.“

6 straipsnis. 72³⁰ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 72³⁰ straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus ginčus Komisija sprendžia pagal Vyriausybės įgalios institucijos tvirtinamą ikiteisminio kolektyvinio administravimo ginčų sprendimo tvarkos aprašą. Šio straipsnio 3 dalies 4–8 punktuose numatytas tarpininkavimo funkcijas Komisija atlieka pagal Vyriausybės įgalios institucijos tvirtinamą tarpininkavimo derybose tvarkos aprašą. Šiuose aprašuose numatytos ginčų sprendimo ir tarpininkavimo procedūros turi būti skubios, nepriklausomos ir nešališkos. Ginčo sprendimo ar tarpininkavimo derybose procesas negali trukti ilgiau kaip 90 dienų, skaičiuojant nuo ginčo sprendimo ar tarpininkavimo proceso pirmojo posėdžio dienos. Šis terminas gali būti pratęstas 30 dienų, jeigu paaiškėja naujos esminės aplinkybės, kurios nebuvo ir negalėjo būti žinomos ginčo ar derybų šalims iki ginčo sprendimo ar tarpininkavimo proceso pradžios, arba į procesą įstojus naujai ginčo ar derybų šaliai arba Komisijos narys yra pakeičiamas kitu Komisijos nariu. Komisijos nariai dalyvauja ginčo sprendimo ar tarpininkavimo procese tik pasirašę nešališkumo deklaraciją, kurioje patvirtina savo nešališkumą ir nepriklausomumą nuo ginčo ar derybų šalių.“

2. Pakeisti 72³⁰ straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Komisija sudaroma 2 metams iš 7 narių. Komisijos nariais gali būti fiziniai asmenys, turintys teisinį arba kitokį (socialinių ar humanitarinių mokslų) aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir ne mažesnę kaip 3 metų profesinės, ekspertinės ar mokslinės veiklos patirtį autorių teisių ir gretutinių teisių srityje arba ne mažesnę kaip 3 metų mediacijos paslaugų teikimo patirtį.“

7 straipsnis. 106 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 106 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Atsakomybė pagal šio straipsnio 1 dalį netaikoma naujiems paslaugų teikėjams, kurių paslaugos viešai prieinamos Europos ekonominės erdvės rinkoje trumpiau negu 3 metus ir kurių metinė apyvarta yra mažesnė negu 10 milijonų eurų, apskaičiuota remiantis 2003 m. gegužės 6 d. Europos Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl mikroįmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (toliau šiame straipsnyje – nauji paslaugų teikėjai), jeigu nauji paslaugų teikėjai įrodo, kad ėmėsi visų šių veiksmų:“.

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2026 m. birželio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir kultūros ministras iki 2026 m. gegužės 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Iki 2026 m. gegužės 31 d. pradėti ginčo sprendimo ir tarpininkavimo procesai baigiami pagal iki 2026 m. gegužės 31 d. galiojusius teisės aktų nuostatas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas